

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE

2025-11-25

Ärendenummer:

NV-25-037002

Redovisning av regeringsuppdrag om INCITE

BESÖK: STOCKHOLM – VIRKESVÄGEN 2

ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB

POST: 106 48 STOCKHOLM

TEL: 010-698 10 00

E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE

INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
1. INLEDNING	4
1.1 Uppdraget	4
1.2 Syfte och mål	4
1.3 Avgränsningar	5
1.4 Genomförande	5
1.5 Organisation	5
2. BAKGRUND	6
2.1 Industriutsläppsdirektivet	6
2.2 INCITE	7
3. NATURVÅRDSVERKETS GENOMFÖRDA AKTIVITETER	9
3.1 Dialog och samverkan med andra myndigheter	9
3.2 Kontakter med JRC	10
3.3 Webbsida	10
3.4 Webbinarium	10
3.5 Deltagande i workshoppar och seminarier	11
4. FÖRSLAG TILL LÅNGSIKTIGT ARBETE FÖR ATT FRÄMJA INCITE	14
4.1 Bidrag till plattformen	14
4.2 Verka för besök på svenska anläggningar	15
4.3 Deltagande i sektoriella workshoppar	16
4.4 Bidrag till den årliga rapporten	18
5. FÖRSLAG TILL SÄRSKILDA INSATSER UNDER 2026	19
5.1 Ytterligare informationsinsatser	19
5.2 Andra aktörers roller	19
5.3 Viktiga aspekter till genomförandeakten	20
6. KONSEKVENSER AV ATT INTE ARBETA MED INCITE	22
7. KÄLLFÖRTECKNING	23

Sammanfattning

Naturvårdsverket har under 2025 genomfört ett regeringsuppdrag som syftat till att säkerställa Sveriges deltagande i den uppstartande och formerande fasen av EU:s nya innovationscenter Innovation Center for Industrial Transformation and Emissions (INCITE) samt att underlätta kontakter mellan relevanta aktörer och INCITE. Målen har varit att genomföra informationsinsatser för att stödja och främja INCITE samt lämna förslag på arbetssätt för det fortsatta arbetet.

Under uppdraget har dialog förts med bland andra Verket för innovationssystem (VINNOVA), Tillväxtverket, Energimyndigheten och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas).

INCITE har upprättats som en följd av en ny bestämmelse i industriutsläppsdirektivet (IED) för att främja innovativa tekniker när BREF-dokument revideras och därigenom bidra till industrins omställning. En genomförandeakt för INCITE:s inrättande och funktion är under framtagande.

INCITE ska samla in och utvärdera information om innovativa tekniker kopplade till industriutsläpp. INCITE vänder sig till en bred målgrupp bestående av industrier, teknikleverantörer, medlemsländer, finansiella aktörer, privata investerare, forskningsinstitut och akademien.

Naturvårdsverket har under 2025 arbetat med INCITE och bland annat upprättat en webbsida, genomfört ett webinarium och deltagit i flera workshoppar och seminarier. Naturvårdsverket har utifrån de erfarenheter som erhållits och dialog med andra myndigheter i denna redovisning lämnat förslag på långsiktigt arbete för att främja INCITE samt föreslagit ett antal specifika insatser under 2026.

Naturvårdsverkets arbete med INCITE handlar i stor utsträckning om att sprida information till berörda aktörer och bidra med stödjande åtgärder för att främja deltagandet i INCITE. Naturvårdsverket föreslås ha en samordnande roll kring framtagande och distribution av information om INCITE och kan även vid behov välja att bistå med viss samordning och stöd i samband med sektoriella workshoppar. Flera av de föreslagna aktiviteterna skulle stärkas av en kontinuerlig och nära dialog med relevanta myndigheter. För att INCITE framgångsrikt ska kunna samla in information behöver företag, teknikleverantörer och forskningsinstitut ta direkta kontakter med INCITE och till exempel lägga upp sina tekniker på INCITE:s plattform, delta på sektoriella workshoppar eller skicka in bidrag till INCITE:s årliga rapport.

1. Inledning

1.1 Uppdraget

Naturvårdsverket fick genom regleringsbrev för budgetåret 2025, beslutat den 19 december 2024, följande regeringsuppdrag:

Delta i Innovation Centre for Industrial Transformation and Emissions (INCITE)

Naturvårdsverket ska säkerställa att Sverige är med i den uppstartande och formerande fasen av Innovation Centre for Industrial Transformation and Emissions (INCITE) som ett led i genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1785 av den 24 april 2024 om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) och rådets direktiv 1999/31/EG om deponering av avfall (IED). Uppdraget omfattar att verka för att kontakterna mellan INCITE och näringsliv, forskningsinstitut samt andra relevanta aktörer underlättas. Naturvårdsverket ska föra dialog med och inhämta kunskap från Verket för innovationssystem (VINNOVA) och Tillväxtverket vid genomförandet av uppdraget. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast 30 november 2025.

Naturvårdsverket redovisar uppdraget genom denna skrivelse. Beslut om denna redovisning har fattats av generaldirektör Johan Kuylenstierna den 25 november 2025 (NV-25-037002).

1.2 Syfte och mål

Syftet med uppdraget är dels att säkerställa Sveriges deltagande i den uppstartande och formerande fasen av EU-kommissionens Innovation Centre for Industrial Transformation and Emissions (INCITE), dels att underlätta kontakterna mellan INCITE och relevanta aktörer som kan bidra med information och innovativa tekniker till INCITE.

I uppdragsdialog med Klimat- och näringslivsdepartementet har utmejslats att målen med uppdraget är att genomföra informationsinsatser för att stödja och främja INCITE samt att beskriva och lämna förslag på hur Sverige fortsättningsvis kan arbeta med INCITE.

1.3 Avgränsningar

INCITE syftar till att på olika sätt samla in, analysera och distribuera information om innovativa tekniker och projekt. Att lämna information till INCITE bedöms vara en uppgift för aktörer som innehar denna typ av information, till exempel företag, teknikleverantörer samt forskningsinstitut och universitet, och inte en uppgift för Naturvårdsverket. Att söka upp specifika tekniker och projekt ingår därför inte i uppdraget.

Naturvårdsverkets föreslagna arbetssätt kopplat till INCITE innefattar inte något förslag om att regeringen ska föreslå eller besluta om nya eller ändrade lagar eller förordningar. Någon konsekvensutredning enligt förordning (2024:183) om konsekvensutredningar behöver därför inte tas fram inom ramen för detta uppdrag. Inte heller det övriga arbetet inom regeringsuppdraget har resulterat i något sådant förslag.

1.4 Genomförande

Uppdraget har genomförts under 2025 och arbetat har bestått av fyra delar: förberedelser och planering, genomförande av aktiviteter (avsnitt 3), framtagande av förslag på aktiviteter på längre och kortare sikt (avsnitt 4 och 5) samt redovisning och avslut. Under uppdragets gång har dialog och samverkan skett med Verket för innovationssystem (VINNOVA) och Tillväxtverket.

Naturvårdsverket identifierade även behov av att föra dialog med Energimyndigheten, i egenskap av ansvarig myndighet för Industriklivet¹, samt med Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), bl.a. eftersom de bedömts utöka möjligheterna att nå ut med information om INCITE mot högskolor och universitet. Vidare har dialog förts med Klimatklivsenheten och Forsknings- och innovationsenheten på Naturvårdsverket samt Research Institutes of Sweden (RISE).

Avstämningar med Klimat- och näringslivsdepartementet har skett under uppdragets gång.

1.5 Organisation

Uppdraget har genomförts av Naturvårdsverket. Uppdragsgruppen har utgjorts av Helen Lund (uppdragsledare till och med augusti 2025), Frida Gavelin (uppdragsledare från och med september 2025), Hanna Mori och Izabela Tyrka Pettersson. Lisa Johansson, enhetschef på Industrienheten, har varit beställare.

¹ Energimyndigheten. *Industriklivet*. (2025). <https://www.energimyndigheten.se/forskning-och-innovation/forskning/industri/industriklivet/>. Hämtad oktober 2025.

2. Bakgrund

2.1 Industriutsläppsdirektivet

Syftet med industriutsläppsdirektivet² (IED) är bland annat att minska föroreningar i luft, vatten och mark, främja användandet av bästa tillgängliga teknik (BAT) och skapa en enhetlig reglering av industriutsläpp inom EU som bidrar till lika konkurrensvillkor. Detta görs genom framtagandet av BREF-dokument³ för industriella verksamheter listade i direktivets bilaga 1. Arbetet med respektive BREF-dokument bygger på datainsamling från medlemsländerna och dokumentet innehåller teknikbeskrivningar för respektive bransch samt ett kapitel med BAT-slutsatser⁴. Det finns idag ca 30 BREF-dokument⁵, dessa revideras löpande i enlighet med en prioriteringsordning.

En brist som identifierats i IED har varit att arbetet med BREF-dokumenterna ofta är bakåtblickande, BAT-slutsatser baseras på data som samlats in under flera år. I samband med att IED skulle revideras identifierades därför ett behov av att få in en framåtblickande mekanism. Till följd av detta tillkom med revideringen av IED, som beslutades om den 24 april 2024, en artikel som beskriver att EU-kommissionen ska inrätta ett innovationscentrum, INCITE.

2.1.1 Genomförandeakt för inrättande av INCITE och dess funktion

Bestämmelserna kring upprättandet av INCITE framgår av Artikel 27a i det reviderade IED. Av artikeln framgår att kommissionen ska upprätta och driva INCITE samt vilken typ av information som ska samlas in och vad den ska användas till. Det beskrivs vilka som ska biträda INCITE och att de iakttagelser som görs genom arbetet ska göras offentliga, i den mån det inte hindras av sekretess.

Av artikeln framgår även att kommissionen ska anta en genomförandeakt där de nödvändiga arrangemangen för upprättandet och funktionen med INCITE fastställs i detalj. Det finns ingen tidpunkt angiven i direktivet för när genomförandeakten ska vara antagen.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp och utsläpp från djuruppfödning (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (omarbetning)

³ BAT-referensdokument, ett tekniskt dokument som fastställer vad som är bästa tillgängliga teknik (BAT – Best Available Technique) för reducering av miljöpåverkan från en sektor. Dokumentet identifierar också den miljöprestanda som kan uppnås om man använder bästa tillgängliga teknik.

⁴ Slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT – Best Available Technique) för en sektor.

⁵ European Commission. *BAT Reference documents*. (u.å.). <https://bureau-industrial-transformation.jrc.ec.europa.eu/reference>. Hämtad oktober 2025.

Enligt uppgifter från EU-kommissionen kommer preliminärt ett utkast av genomförandeakten under första kvartalet 2026.⁶

2.2 INCITE

INCITE är EU-kommissionens verktyg för att kartlägga och utvärdera innovativa tekniker kopplat till industriutsläpp. INCITE lanserades i juni 2024 och leds av Joint Research Center (JRC) i Sevilla. I praktiken arbetar de på olika sätt för att ta del av och sprida innovativa tekniker som bidrar till att fasa ut fossila bränslen och öka resurseffektiviteten samtidigt som konkurrenskraften främjas och takten för miljöanpassning ökar hos industrin i EU. För att tekniker ska vara av intresse ska de åtminstone ha nått en Technology Readiness Level (TRL) på 6–7.

En bred målgrupp bestående av industrier, teknikleverantörer, medlemsländer, finansiella aktörer, privata investerare, forskningsinstitut och akademien är välkomna att engagera sig i arbetet med INCITE för att bidra till att sprida information om tekniker.

Informationen som kommer in via INCITE kan användas på flera sätt, till exempel som underlag vid framtagande av BREF-dokument, vid framtagande av prioriteringsordningen för revidering av BREF-dokument, som underlag för forskningsfinansiering, vid tillståndsprövning och för att sprida goda exempel.

Det har utarbetats olika verktyg för att samla in information, dessa beskrivs i följande avsnitt.

2.2.1 Plattformen

Det finns en webbsida⁷ med ett formulär via vilket aktörer kan skicka in information om sin teknik. Plattformen är ett sätt att dela information om innovativa tekniker, det som laddas upp granskas av JRC och när materialet godkänts publiceras det i form av en prick på en lättöverskådlig karta. Vid tidpunkten för skrivandet av detta regeringsuppdrag (november 2025) finns det två svenska tekniker uppladdade på plattformen, men enligt uppgifter från JRC finns det fler på gång som i nuläget är i granskningsstadiet.⁸

2.2.2 Platsbesök

JRC planerar och genomför platsbesök för att de ska få en bättre förståelse för en viss teknik. Bland annat är det relevant för dem att ta reda på hur mogen tekniken är, om den kan appliceras inom andra sektorer, om det funnits några hinder när

⁶ European Commission, Directorate-General Environment. (10 juli 2025). *20th meeting of the industrial emissions directive (IED) article 13 Forum 10 June 2025 - Draft minutes*.

⁷ European Commission. *Innovation Center for Industrial Transformation and Emissions*. (u.å.). <https://innovation-centre-for-industrial-transformation.ec.europa.eu/>. Hämtad oktober 2025.

⁸ Joint Research Center (2025). *One Year with INCITE – INCITE presentation*. Presentation på Swedish Metals & Minerals och Jernkontorets seminarium OneYear with INCITE – keep up the pace, Stockholm 16 oktober 2025.

tekniken arbetats fram och hur de övervunnits samt skapa en direktkontakt med industrin. Hittills har platsbesöken planerats i samråd med branschorganisationer men JRC är öppet för att även medlemsstater ska kunna komma med inspel. JRC har fram till november 2025 besökt tre svenska anläggningar, alla inom sektorn järn och stål.

2.2.3 Sektoriella workshoppar

JRC anordnar tekniska workshoppar med fokus på olika sektorer. I planeringsskedet använder JRC dels egen insamlad kunskap om aktuella teknikutvecklings- eller forskningsprojekt, dels vänder de sig till de europeiska branschorganisationerna för att komma i kontakt med talare till programmet. I de hittills genomförda workshopparna har ingen formell begäran om förslag på talare skickats ut till medlemsstaterna.

Syftet med workshopparna är att samla industrin, leverantörer, forskare och medlemsländer och gemensamt presentera och ta del av underlag kring den senaste utvecklingen inom en bransch. Workshopparna är ett forum för att visa upp och utbyta information om nya tekniker. De genomförs i hybridformat med möjlighet att delta på plats i Sevilla eller online.

Under 2025 genomfördes två workshoppar, en för sektorn järn och stål och en för sektorerna cement, kalk och magnesiumoxid. Under 2026 planeras det hållas workshoppar för massa- och papperstillverkning samt för kemiindustri.⁹

2.2.4 Årlig rapport

Varje år kommer JRC att publicera en rapport som sammanfattar de tekniker som de tagit del av under föregående år. Underlag till rapporten kommer samlas in via plattformen, sektoriella workshoppar och platsbesök. Den första årliga rapporten är under arbete och kommer att publiceras under Q1 2026.¹⁰

⁹ JRC lämnade uppgiften under Swedish Metals and Minerals och Jernkontorets seminarium One Year with INCITE - keep up the pace, den 16 oktober 2025.

¹⁰ Joint Research Center (2025). *One Year with INCITE – INCITE presentation*. Presentation på Swedish Metals & Minerals och Jernkontorets seminarium One Year with INCITE – keep up the pace, Stockholm 16 oktober 2025.

3. Naturvårdsverkets genomförda aktiviteter

3.1 Dialog och samverkan med andra myndigheter

Naturvårdsverket har under regeringsuppdraget samverkat med VINNOVA, Tillväxtverket, Energimyndigheten och Formas. Syftet med samverkan har varit att inhämta kunskap och påbörja ett långsiktigt arbetssätt att främja Sveriges arbete med INCITE.

Inom ramen för myndighetssamverkan har myndigheternas respektive styrkor och informationskanaler för att nå ut med information om INCITE till relevanta aktörer diskuterats. Informationsspridning är det som gemensamt identifierats som primärt fokus för myndigheterna.

VINNOVA, Tillväxtverket, Energimyndigheten och Formas har etablerade kommunikationskanaler med andra aktörer än de som Naturvårdsverket når. VINNOVA har ett omfattande kontaktnät med olika typer av aktörer genom sina utlysningar av ekonomiskt stöd. På motsvarande sätt har Energimyndigheten etablerade nätverk via sina stödutlysningar exempelvis genom Industriklivet. Formas har lyft att de kunnat identifiera ett flertal sammanhang inom vilka de kan sprida information om INCITE, bl.a. inom de strategiska innovationsprogrammen och de nationella forskningsprogrammen. Ytterligare en resurs som har identifierats är att VINNOVA har en sökbar projektdatabas som till exempel kan användas för att hitta relevanta aktörer till sektoriella workshoppar eller platsbesök.

Tillväxtverket är huvudfinansiär för det svenska nätverket inom Enterprise Europe Network¹¹ (EEN) och koordinerar även verksamheten nationellt. Syftet med affärsnätverket är att stödja små och medelstora företag att bli mer innovativa och öka sin internationella konkurrenskraft. I det långsiktiga arbetet med INCITE ser myndigheten att det finns starka synergier mellan EEN och INCITE. Tillväxtverket ser även stora möjligheter att nå ut till relevanta teknikleverantörer via Industriella utvecklingscentra Sverige¹² (IUC Sverige) som bland annat Tillväxtverket och VINNOVA finansierar.

Samtliga av de myndigheter som omnämns ovan, utom Formas, medverkade i förberedelsearbetet inför Naturvårdsverkets webinarium den 3 juni 2025 och deltog även i en paneldiskussion under själva webinariet. För ytterligare information, se avsnitt 3.4.

¹¹ Enterprise Europe Network – Sverige. (u.å.). <https://enterpriseeurope.se/>. Hämtad oktober 2025.

¹² IUC Sverige – industriella utvecklingscentra. (u.å.). <https://iuc.se/>. Hämtad oktober 2025.

3.2 Kontakter med JRC

Under arbetets gång har Naturvårdsverket varit i kontakt med JRC vid ett flertal tillfällen. De första kontakterna inom ramen för regeringsuppdraget togs i januari 2025 i samband med planeringen av det webinarium som beskrivs i avsnitt 3.4. Därefter har det hållits ett antal möten vid vilka Naturvårdsverket kunnat stämma av funderingar kring upplägg och uppföljning kopplat till webinariet samt frågor och förtydliganden om hur JRC lägger upp arbetet med INCITE. JRC har även genom uppdraget varit tillgängliga för frågor via e-post.

JRC har uttryckt ett intresse för att Naturvårdsverket ska hålla en presentation kring arbetet med, och slutsatserna från, förevarande regeringsuppdrag när det är färdigställt.

3.3 Webbsida

Naturvårdsverket har tagit fram en webbsida¹³ med information om INCITE. Sidan vänder sig till alla som arbetar med eller har ett intresse för innovation såsom verksamhetsutövare, teknikleverantörer, branschorganisationer, forskningsinstitut, prövningsmyndigheter och tillsynsmyndigheter. Syftet med webbsidan är att ha en kanal för aktuell information genom bland annat en frågor- och svarsektion. Webbsidan avses uppdateras löpande med relevant information.

3.4 Webinarium

Den 3 juni 2025 höll Naturvårdsverket ett webinarium om INCITE. Syftet med webinariet var att informera om att INCITE finns och att skapa intresse för att använda INCITE på olika sätt. Målgruppen för webinariet var bred och inkluderade samtliga aktörer som arbetar med eller har ett intresse för innovation.

Under webinariet lyftes flera aktörer och perspektiv, men huvudfokus var att representanter från JRC deltog och presenterade syftet med INCITE och vad det finns för skäl för olika typer av aktörer att engagera sig. JRC visade även praktiskt hur plattformen de tagit fram ser ut och kan användas. Även industrin var representerad i form av branschorganisationen Jernkontoret i ett pass som handlade om erfarenheter från INCITE:s första industriella workshop om järn och stål. Webinariet avrundades med ett panelsamtal mellan VINNOVA, Tillväxtverket, Energimyndigheten och Naturvårdsverket där frågor om hur de olika myndigheterna kan främja arbetet med INCITE framåt diskuterades.

¹³ Naturvårdsverket. *Incite – center för innovativa tekniker inom industriutsläpp*. (2025-06-09). <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/industriutslapp-ied/incite/>. Hämtad oktober 2025.

Webbinariet spelades in och finns publicerat på Naturvårdsverkets webbsida om INCITE¹⁴.

Webbinariet hade strax över 100 anmälda deltagare, bland dem fanns representanter från branschorganisationer, verksamhetsutövare, finansiella institut, prövningsmyndigheter, tillsynsmyndigheter och universitet. Efter webbinariet mottog Naturvårdsverket positiv feedback från flera håll, bland annat uttryckte flera ett intresse av att få veta mer om INCITE.

3.5 Deltagande i workshoppar och seminarier

Naturvårdsverket genomförde vissa aktiviteter kopplade till INCITE redan innan detta regeringsuppdrags start, som en del i Naturvårdsverkets uppgifter inom IED. I juni 2024 deltog Naturvårdsverket i lanseringsevenet för INCITE. Eventet var startskottet på JRC:s arbete med INCITE där centrumets syfte och roll i den gröna omställningen presenterades. Under hösten 2024 medverkade Naturvårdsverket vid ett seminarium om INCITE, arrangerat av innovationsprogrammet Swedish Metals & Minerals. Naturvårdsverkets presentationer belyste kopplingen mellan INCITE och BREF-processen samt vikten av innovation inom ramen för IED.

Under 2025 har Naturvårdsverket och andra svenska aktörer deltagit på flertalet workshoppar och seminarier om INCITE. Syftet har varit att sprida information om INCITE, men även att diskutera innovation inom specifika branscher.

3.5.1 INCITE Sektoriella workshoppar

Sektoriell workshop för järn och stål med fokus på innovativa tekniker

Den 13–15 maj 2025 hölls den första sektoriella workshopen, som behandlade järn och stålindustrin. Workshopen var ett hybridmöte från Sevilla och samlade aktörer från myndigheter, forskningsinstitut och företag. Flera svenska deltagare, representerade i form av Naturvårdsverket, industrin, teknikleverantörer och Lunds universitet, höll presentationer och bidrog med insikter kring teknik, hållbarhet och affärsutveckling. Naturvårdsverkets presentation handlade om nuläget och gav en framåtblick av omställningen inom svensk stålindustri.

Naturvårdsverket har bjudit in samtliga svenska talare till uppföljningsmöten för att sammanställa erfarenheter och talarnas upplevelser från förberedelserna och workshopen. Talarna skickade bland annat med att den svenska branschorganisationen spelade en nyckelroll genom att bygga relationer med den europeiska branschorganisationen och INCITE vilket bidrog till ett stort antal svenska talare. Den svenska branschorganisationen samordnade även de svenska talarna inför och under workshopen. Deltagare har lyft vikten av förmöten och

¹⁴ Naturvårdsverket. *Incite – center för innovativa tekniker inom industriutsläpp*. (2025-06-09). <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/industriutslapp-ied/incite/>. Hämtad oktober 2025.

samordning för att de svenska aktörerna skulle ge ett sammanhållet helhetsintryck. Deltagare har även önskat bättre samordning och tydligare instruktioner från JRC.

De svenska deltagarna upplevde att presentationerna var relevanta och höll hög kvalitet, dock var efterföljande diskussioner inte tillräckligt organiserade vilket bidrog till en otydlighet. Förslag till utveckling av workshopparna är ett mer interaktivt upplägg, till exempel mindre grupper för diskussioner, frågor direkt efter varje presentation och tydligare struktur, med fördel kan även frågor förberedas i förväg för att driva diskussion framåt. Fysiskt deltagande gav mervärde genom nätverkande och informella samtal.

Sektoriell workshop för cement, kalk och magnesiumoxid med fokus på innovativa tekniker

Den 30–31 oktober 2025 hölls den andra sektoriella workshopen, som behandlade cement-, kalk- och magnesiumoxidproduktion. Workshopen var ett hybridmöte från Sevilla och samlade aktörer från myndigheter, forskningsinstitut, företag och branschorganisationer.

Inbjudan och program skickades ut i juli 2025. Naturvårdsverket har informerat om workshopen på webbsidan samt distribuerat inbjudan till branschorganisationer, forskningsinstitut och, med hjälp av information från VINNOVA, ett antal aktörer med koppling till kalk- respektive cementbranschen.

Vad gäller svenskt deltagande så fanns inga svenska talare med i programmet denna gång. Naturvårdsverket deltog på workshopen online. Vid skrivandet av denna redovisning har ingen deltagarlista distribuerats varför Naturvårdsverket inte har kännedom om eventuella andra svenska deltagare.

3.5.2 Övriga seminarium

Naturvårdsverket har deltagit i följande workshoppar och seminarier:

- *INCITE för teknikleverantörer.* Metallforskningsinstitutet SWERIM höll genom projektet Impact INCITE ett webinarium den 5 juni för att sprida information om INCITE till teknikleverantörer. Naturvårdsverket deltog för att inhämta information om projektets arbete mot teknikleverantörer.
- *Cefic – How can INCITE support innovation in the chemical industry?* Den 2 oktober arrangerade The European Chemical Industry Council (Cefic) en workshop om hur INCITE kan stödja innovation i kemiindustrin. Naturvårdsverket deltog på distans och följde workshopen för att inhämta information om kemiindustrins innovationsarbete på EU-nivå med koppling till INCITE. EU-kommissionen, flera medlemsstater och branschorganisationer på EU-nivå deltog.
- *One Year with INCITE – keep up the pace.* Den 16 oktober anordnade Swedish Metals & Minerals och Jernkontoret ett seminarium om INCITE.

Seminariet syftade till att öka medvetenheten om arbetet med INCITE, initiera svenska samarbeten och visa upp svenska tekniklösningar som kan bidra till EU:s klimatmål. Seminariet innehöll föredrag och panelsamtal med representanter från EU-kommissionen, svenska myndigheter, forskningsinstitut och industrin, med fokus på samverkan och Sveriges roll i utvecklingen av INCITE. Naturvårdsverket presenterade kopplingen mellan INCITE och IED och vårt arbete med regeringsuppdraget. Naturvårdsverkets generaldirektör, Johan Kuylensstierna, deltog i en myndighetspanel.

4. Förslag till långsiktigt arbete för att främja INCITE

Naturvårdsverkets arbete med IED ingår i det uppdrag som beskrivs i 4§ i Naturvårdsverkets instruktion¹⁵ och eftersom INCITE är en del av IED faller det in under samma punkt. INCITE är precis som mycket annat inom IED en långsiktig uppgift som Naturvårdsverket kommer arbeta med kontinuerligt. Dock är INCITE ett nytt inslag vilket innebär att det är en tillkommande arbetsuppgift.

I detta avsnitt redovisas förslag på aktiviteter, kopplade till de olika verktygen (beskrivna i avsnitt 2.2), som i nuläget identifierats som relevanta för att på lång sikt stärka och stödja Sveriges fortsatta deltagande i INCITE. Eftersom arbetssätten inom INCITE ännu inte är helt utarbetade kommer Sverige att behöva hålla sig uppdaterade om hur arbetet utvecklas över tid och anpassa arbetssätt och aktiviteter vid behov. Den genomförandeakt för arbetet med INCITE som ska tas fram av EU-kommissionen (se avsnitt 2.1.1) kan också medföra behov av anpassningar.

Flera av de föreslagna aktiviteterna skulle stärkas av en kontinuerlig och nära dialog med relevanta myndigheter.

Naturvårdsverket ser att arbetsinsatsen kopplat till INCITE kommer att variera över tid beroende på vilka branscher som det för tillfället är fokus på. Detta hänger samman med att ambitionsnivån behöver anpassas exempelvis utifrån faktorer som branschens betydelse för Sverige och hur teknikutvecklingen inom branschen ser ut. Det finns också möjlighet att anpassa insatserna efter tillgängliga resurser. Naturvårdsverket bedömer att detta bäst görs i en löpande dialog med Regeringskansliet på motsvarande sätt som vi idag har för de övriga uppgifterna inom IED.

4.1 Bidrag till plattformen

Plattformen är lättillgänglig och öppen för allmänheten vilket innebär att den ger bra exponering och möjlighet till marknadsföring för de aktörer som publicerar sin teknik där. Uppladdade tekniker representeras genom punkter i en karta där det enkelt går att söka fram mer information. Bilden kan rent visuellt synliggöra Sverige som ett innovativt land.

Naturvårdsverket kan sprida information om att plattformen finns. Naturvårdsverket kan dock inte ta ansvar för att tekniker ska läggas in på

¹⁵ SFS 2012:989. Förordning (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket.

plattformen eftersom det i slutändan är upp till de enskilda företagen, forskningsinstituten m.fl. att ladda upp informationen som krävs.

Plattformen är öppen för alla sektorer och har, till skillnad från workshopparna, inget särskilt fokusområde. Det innebär att det, för Naturvårdsverkets arbete med att sprida information om plattformen, vore passande att etablera informationskanaler som kan arbeta löpande med att informera relevanta projekt om att plattformen finns och fördelarna med att använda den.

Vår bedömning är att Naturvårdsverket saknar rätt kanaler för att ensamt driva arbetet med att sprida information om plattformen. Vi anser att det arbetet med fördel kan göras i ett myndighetssamarbete där gemensam information sprids på lämpliga vägar såsom hemsidor, nyhetsbrev och potentiellt via myndigheter som VINNOVA, Tillväxtverket, Energimyndigheten och Formas samt andra forskningsfinansiärer. Lämpliga tillfällen skulle kunna vara i samband med utbetalning eller uppföljningen av genomförda projekt eller vid seminarier och konferenser i samband med olika forskningsprogram. Naturvårdsverket skulle kunna vara en lämplig myndighet för att ansvara för att hålla samman arbetet med informationsspridningen och ta ansvar för frågor som att se till att det finns aktuell information att sprida och distribuera denna till berörda myndigheter. För att arbetet ska bli framgångsrikt skulle det dock krävas samverkan med myndigheter som VINNOVA, Tillväxtverket, Energimyndigheten och Formas. Bland annat för att identifiera informationskanaler och identifiera aktörer att nå ut till.

4.2 Verka för besök på svenska anläggningar

Som beskrivs i avsnitt 2.2.2 besöker JRC anläggningar som en del av sin informationsinhämtning. Hittills har platsbesöken planerats i samarbete med branschorganisationer och de har varit kopplade till de workshoppar som genomförs. JRC är öppna för att även medlemsländer ska kunna lämna förslag på anläggningar att besöka, detta för att få en bättre spridning mellan olika länder och sektorer. Myndigheternas möjligheter att säkerställa att platsbesök verkligen blir av är dock begränsade, det krävs också intresse, engagemang och planering från branschorganisationer och enskilda företag,

Naturvårdsverket bedömer att platsbesöken kan vara ett bra sätt att få exponering för sin teknik och att det kan finnas ett värde i att fler parter än branschorganisationer lämnar inspel om intressanta anläggningar att besöka. Det finns en risk att informationen från branschorganisationen kan vara ensidig eftersom den baseras på medlemmarna, potentiellt kan det finnas andra relevanta lösningar hos företag som inte är anslutna till branschorganisationen.

Processen för JRC:s arbete med att lägga upp platsbesöken är under framtagande och det är därför svårt att dra några klara slutsatser. Men om det är en fråga som Sverige som medlemsland ska arbeta med fortsatt bedömer vi att Naturvårdsverkets roll skulle kunna vara att genom kontakterna med JRC hålla sig uppdaterad om

vilka branscher som är aktuella för kommande besök och se till att sprida information till relevanta aktörer om att det finns möjlighet att bjuda in JRC till ett platsbesök. För att kunna identifiera eventuella relevanta aktörer skulle det dock krävas stöd från andra myndigheter i Sverige som arbetar i närmare kontakt med industrin och innovationsprojekt. Om det blir aktuellt anser Naturvårdsverket att relevanta aktörer att få stöd av i arbetet skulle vara VINNOVA, Tillväxtverket, Energimyndigheten och Formas.

4.3 Deltagande i sektoriella workshoppar

Deltagande i sektoriella workshoppar har olika syften beroende på vilken aktör det gäller. För teknikleverantörer, industrin, forskningsinstitut och liknande är syftet att synliggöra innovativa tekniker. För myndigheter ger deltagandet en samlad bild av teknikutvecklingen inom branschen och kan bidra dels till kunskapsinhämtning, dels till att underlätta den initiala insamlingen av information (frontloading) som genomförs inför revidering av ett BREF-dokument.

Mot bakgrund av antalet branscher som omfattas av IED och att det kan förväntas anordnas två till tre¹⁶ workshoppar per år så är bedömningen att ambitionsnivån för Naturvårdsverkets arbete med workshopparna kan behöva variera. En utgångspunkt kan vara den prioritering av BREF-dokument som Naturvårdsverket gör och som bland annat väger in teknikutvecklingen i branschen, hur betydelsefull branschen är för Sverige och branschens miljöpåverkan. Andra aspekter som kan behöva vägas in är hur många potentiella teknikleverantörer det finns eller om det finns framstående svensk forskning inom området.

JRC startar planeringen av en workshop ungefär ett halvår innan workshopen äger rum.¹⁷ För att kunna påverka programmets innehåll och möjliggöra att svenska aktörer får en plats i programmet bedöms det krävas ett proaktivt arbete som i praktiken behöver starta tidigare än så. Naturvårdsverket har identifierat några viktiga aktiviteter som tillsammans kan bidra till att främja Sveriges deltagande i sektoriella workshoppar:

- De europeiska branschorganisationerna har hittills spelat en viktig roll när programmet ska sättas samman.¹⁸ Svenska branschorganisationer bör därför genom kontakterna med sin europeiska branschorganisation hålla sig uppdaterade om vilka kontakter som JRC har tagit med europeiska branschorganisationen så att de kan förmedla information till och från sina medlemmar och spela in potentiella talare.

¹⁶ Uppgift från JRC i mail den 3 oktober 2025.

¹⁷ Uppgift från JRC vid möte den 5 september 2025.

¹⁸ Uppgift från JRC vid möte den 5 september 2025.

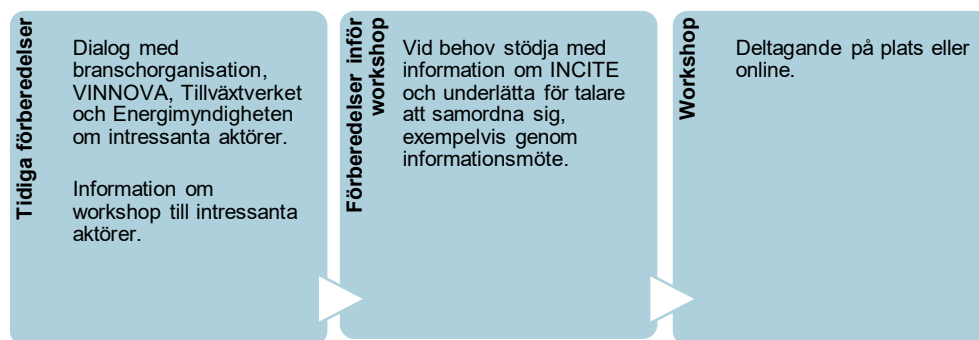
- JRC använder sig av all den information som samlats in för att skapa ett relevant program.¹⁹ Det bedöms därför vara gynnsamt om svenska företag och teknikleverantörer synliggör sina tekniker på plattformen eller är föremål för platsbesök.
- Naturvårdsverket kan för workshoppar där Sveriges deltagande bedöms prioriterat informera intressanta aktörer om möjligheten att delta på en workshop (samverkan med VINNOVA, Tillväxtverket och Energimyndigheten behövs för att inhämta information) samt vid behov vara behjälplig med ytterligare information och kontaktvägar till JRC.

Beroende på om JRC:s arbetssätt ändras så kan ovanstående behöva justeras, exempelvis om förfrågan om förslag på talare formellt skulle ställas till medlemsstaterna.

Det bedöms vara fördelaktigt om Sverige, där det är relevant, kan delta på workshopparna med en så bred representation som möjligt, dvs att såväl branschen, teknikleverantörer, universitet och forskningsinstitut samt myndigheter är representerade. Ett brett deltagande bör därför uppmuntras. Detta innebär inte att alla aktörer alltid behöver ingå i programmet. Det är även viktigt att kunna bidra i de tekniska diskussionerna kring det som presenteras. Utöver rent tekniska frågor kan det förväntas att policyfrågor också kommer att diskuteras, antingen under workshopparna eller, vid deltagande på plats, under pauser mm.

Om svenska talare deltar kan Naturvårdsverket vid behov välja att ta en samordnande roll med syfte att stödja med information om INCITE samt underlätta för talarna att samordna sig och utforma sina presentationer så att de innehåller det som är relevant för INCITE och för åhörarna.

Figur 1 beskriver förslag på aktiviteter hos Naturvårdsverket kopplade till de sektoriella workshopparna (beroende på prioritering och ambitionsnivå kan ett urval av aktiviteterna genomföras).

Figur 1. Beskrivning av förslag på aktiviteter hos Naturvårdsverket kopplade till sektoriella workshoppar.

¹⁹ Uppgift från JRC vid möte den 5 september 2025.

4.4 Bidrag till den årliga rapporten

Ansvar för att bidra till den årliga rapporten bör, precis som för bidrag till plattformen, ligga på de enskilda företagen, forskningsinstituten m.fl. eftersom det är de som kan beskriva teknikerna på bästa sätt.

I övrigt har Naturvårdsverket identifierat samma åtgärder som redovisas i avsnitt 4.1 ovan, med den skillnaden att det kan finnas skäl för extra stöd till aktörer i den sektor eller de sektorer för vilka det under året har hållits en sektoriell workshop. Eftersom de tekniker som presenterats på en sektoriell workshop kommer att tas med i den årliga rapporten finns det skäl att tro att en viss tyngd i rapporten kommer att ligga på just den sektorn. Då kan det vara lämpligt att se över om det finns fler tekniker i Sverige inom sektorn som kan vara intressanta att ta med. Naturvårdsverket anser även att det bör vara relevant att uppmuntra eventuella kontakter som tagits inför en sektoriell workshop att skicka in sin teknik till den årliga rapporten för de som inte haft möjlighet att presentera den under workshopen. Naturvårdsverkets bedömning är att ingen enskild myndighet behöver pekas ut i detta arbete utan att det kan ingå i övriga processer för informationsspridning, särskilt i arbetet med de sektoriella workshopparna. Vi bedömer att det inte är lämpligt att en myndighet samlar in eller sammanfattar bidrag till rapporten.

Naturvårdsverket bör ansvara för att tillgängliggöra den årliga rapporten på den webbsida som Naturvårdsverket tagit fram med information om INCITE.

5. Förslag till särskilda insatser under 2026

Naturvårdsverket konstaterar att INCITE fortfarande kan anses befinna sig i den uppstartande och formerande fasen, inte minst eftersom den genomförandeakt som ska ange de nödvändiga arrangemangen kring INCITE:s upprättande och funktion ännu inte är framtagen. Det kan därför komma att behövas anpassningar av förslagen till arbetssätt för att långsiktigt främja och stödja INCITE. Därtill har det identifierats några aktiviteter som är mer avgränsade i tid och som skulle kunna genomföras under 2026. Dessa aktiviteter beskrivs i avsnitten 5.1, 5.2 och 5.3 nedan och syftar till att underlätta det långsiktiga arbetet.

5.1 Ytterligare informationsinsatser

Informationsspridning har identifierats som en viktig aktivitet för att både på kort och lång sikt stärka Sveriges deltagande i INCITE. Vår bedömning är att Naturvårdsverket ensamt saknar rätt kanaler för att sprida information och öka enskilda aktörers deltagande i INCITE. Samverkan mellan ett flertal olika parter och nyttjande av olika kanaler bedöms behövas. Hur information ska spridas nationellt på ett effektivt och strukturerat sätt och vad olika aktörer behöver bidra med för att åstadkomma detta bör undersökas ytterligare under 2026. Naturvårdsverket bedömer att arbetet med fördel görs i nära dialog och samverkan med VINNOVA, Tillväxtverket, Energimyndigheten och Formas.

Ett myndighetsgemensamt informationsblad om INCITE har diskuterats under uppdraget för att öka spridning och förståelse om INCITE och centrumets bredd. Detta har inte kunnat genomföras inom ramen för uppdraget. Utformning och målgruppsanpassning av informationsblad bör därför ske i ett fortsatt arbete under 2026. Naturvårdsverket kan vara samordnande för arbetet.

Naturvårdsverket bedömer att det skulle bidra positivt till främjandet av INCITE att utveckla den webbsida som tagits fram med ytterligare information, goda exempel och liknande. Detta bör ske i ett fortsatt arbete under 2026.

Vidare kan det bli relevant för Naturvårdsverket att genomföra en informationsinsats när genomförandeakten är framtagen, exempelvis i form av ett webinarium liknande det som Naturvårdsverket höll den 3 juni 2025.

5.2 Andra aktörers roller

Inom ramen för regeringsuppdraget ingår att Naturvårdsverket ska verka för att kontakterna mellan INCITE och näringsliv, forskningsinstitut samt andra relevanta aktörer underlättas. Som en del av detta har Naturvårdsverket varit i kontakt med några ytterligare aktörer för att informera om INCITE samt ta del av information

om hur de arbetar och på vilka sätt de skulle kunna bidra i arbetet med INCITE. Utifrån de möten som hållits har följande framkommit.

- RISE har en stor kontaktyta mot företag som vill ta ett projekt till marknaden. Eftersom de stöttar företag i utveckling och uppskalning av processer har de en överblick över projekt som är på gång inom ett antal sektorer. Inom International Energy Agencys (IEA) nätverk Industrial Energy-Related Technologies and Systems IETS TCP²⁰ innehar RISE ordförandeposten.
- Chalmers och IVL Svenska Miljöinstitutet har under ett möte med Naturvårdsverket informerats om INCITE samt kommit med inspel kring hur forskningsvärlden kan nås. Bland annat lyftes två nätverk genom vilka forskare aktiva inom teknikutveckling för miljöomställning skulle kunna nås, ovan nämnda IETS TCP, där Chalmers har en samordnande roll, samt RENEW Industry²¹.

Naturvårdsverket har inom ramen för uppdraget inte haft möjlighet att utreda ovan angivna aktörers möjliga roll i arbetet med INCITE i större detalj, men med de upparbetade kontaktytor som respektive aktör besitter skulle de potentiellt kunna bidra med informationsspridning till ytterligare aktörer, vilket skulle bredda kretsen av de som nås av informationen. Det vore lämpligt att utvärdera och klargöra nämnda aktörers potentiella roller i ett fortsatt arbete under 2026, samt att över tid även försöka nå ut med information till andra universitet och forskningscentrum.

5.3 Viktiga aspekter till genomförandeakten

Enligt Artikel 27a IED, ska kommission anta en genomförandeakt där de nödvändiga arrangemangen för centrumets upprättande och funktion fastställs i detalj. Enligt uppgifter från EU-kommissionen kommer ett utkast av genomförandeakten för INCITE preliminärt att skickas ut under första kvartalet 2026.²² Det innebär att Naturvårdsverket sannolikt kommer ha möjlighet att lämna synpunkter på utkastet under nästa år.

Följande punkter har Naturvårdsverket identifierat som viktiga aspekter till utformning av genomförandeakt för artikel 27a:

- *Platsbesök.* Genomförandeakten bör tydligt beskriva hur urvalet av anläggningar som ska besökas sker, samt hur olika aktörer har möjlighet att påverka detta urval.
- *Sektoriella workshoppar.* Genomförandeakten bör beskriva på vilket sätt olika aktörer kan bidra till agendan. Naturvårdsverket anser även

²⁰ <https://iea-industry.org/>

²¹ <https://sites.google.com/view/renew-industry/home>

²² European Commission, Directorate-General Environment. (10 juli 2025). *20th meeting of the industrial emissions directive (IED) article 13 Forum 10 June 2025 - Draft minutes.*

att ett program för vilka workshoppar som planeras bör presenteras i god tid för att möjliggöra lämpliga förberedelser.

- Enligt artikel 27b IED, får behörig myndighet bevilja tillfälliga undantag från fastställda krav i artikel 15.2, 15.3, och 15.4, samt artikel 11 a och b för utprovning av ny teknik. Dessa undantag ska årligen rapporteras till Europeiska miljöbyrån (EEA). INCITE bör inhämta information om rapporterade undantag från EEA som en del i sitt arbete att identifiera nya tekniker.
- *Identifiera och prioritera projekt.* I genomförandeakten bör det framgå hur JRC identifierar och prioriterar projekt till plattformen samt vilket stöd de behöver från andra aktörer för att identifiera projekt.

Naturvårdsverket har även uppmärksammat att formuleringarna i det reviderade genomförandebeslutet 2012/119/EU, som reglerar arbetet med BAT-referensdokument och informationsutbytet enligt artikel 13 i IED, bör överensstämma med skrivningarna i genomförandeakten för artikel 27a.

6. Konsekvenser av att inte arbeta med INCITE

Konsekvenserna av att svenska myndigheter inte engagerar sig i INCITE, eller enbart engagerar sig i begränsad omfattning, skulle kunna bli att färre svenska aktörer får ta del av information om INCITE, att färre aktörer skulle skicka in information om sina tekniker till INCITE:s plattform och att färre aktörer får möjlighet att sprida sin teknik under de sektoriella workshopparna. Ytterligare följer av detta skulle kunna vara uteblivna marknadsföringsmöjligheter, att svenska tekniker och innovationer får sämre synlighet i europeiska sammanhang och att chanserna för att svenska tekniker och innovationer ingår i framtida BREF-dokument och BAT-slutsatser minskar. Inom de sektorer där Sverige ligger i framkant vad gäller omställningen av industrin skulle ett begränsat svenskt deltagande också kunna medföra en fördröjd lansering av nya tekniker och en långsammare omställning inom EU.

Oavsett myndigheternas engagemang i INCITE så ligger, som tidigare angetts, uppgiften att bidra med information om tekniker till INCITE rent praktiskt på aktörer som företag, forskningsinstitut och dyl.

7. Källförteckning

Enterprise Europe Network – Sverige. (u.å.). <https://enterpriseseurope.se/>. Hämtad oktober 2025.

Energimyndigheten. *Industriklivet*. (2025).
<https://www.energimyndigheten.se/forskning-och-innovation/forskning/industri/industriklivet/>. Hämtad oktober 2025.

European Commission. *BAT Reference documents*. (u.å.). <https://bureau-industrial-transformation.jrc.ec.europa.eu/reference/>. Hämtad oktober 2025.

European Commission, Directorate-General Environment. (10 juli 2025). *20th meeting of the industrial emissions directive (IED) article 13 Forum 10 June 2025 - Draft minutes*.

European Commission. *Innovation Center for Industrial Transformation and Emissions*. (u.å.). <https://innovation-centre-for-industrial-transformation.ec.europa.eu/>. Hämtad oktober 2025.

IUC Sverige – industriella utvecklingscentra. (u.å.). <https://iuc.se/>. Hämtad oktober 2025.

Joint Research Center (2025). *One Year with INCITE – INCITE presentation*. Presentation på Swedish Metals & Minerals och Jernkontorets seminarium OneYear with Incite – keep up the pace, Stockholm 16 oktober 2025.

Naturvårdsverket. *Incite – center för innovativa tekniker inom industriutsläpp*. (2025-06-09). <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/industriutslapp-ied/incite/>. Hämtad oktober 2025.

SFS 2012:989. *Förordning (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket*.